

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izdati vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Mr. na inozemstvu 15.20 Mr.

ZEMLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
ester: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Zavnjen napad na italijanski konvoj

Sedem sovražnih letal sestreljenih — Na egiptski fronti
topniški dvoboji

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 25. avgusta naslednje 820. vojno poročilo:

Običajna topniška delavnost na vsej egiptski fronti, kjer so baterije za proti-letaško obrambo pokončale 4 letala, ki so poizkusala poleti nad naše zaledje.

Na Sredozemskem morju se je akcija mnogo težih sovražnih letal proti nekemu konvoju ponesrečila. Ladje iz sprem-

stva so sestrelile dve izmed napadačnih letal, tretjega pa so sestrelili nemški lovci.

Nemški bombniki so zadeli in potopili neki angleški parnik.

Letalski napadi sovražnika na središče v Grčiji ter na našo posest v Egejskem morju so povzročili le neznatno škodo. Človeške žrtve niso javljene.

Resili in zajeli smo 9 mož, med njimi 5 oficirjev, ki so tvorili posadko britanskih letal, uničenih v spopadu prejšnjih dne.

Na izlizu Kubana so rumunske čete po hudi borbah od hiše do hiše zavzale loko in pristaniško mesto Tamrok. Južno od spodnjega Kubana je bilo več sovražnih napadov odbitih in sovjetske čete v neprestanom zasedovanju vrzene daje nazaj v gorovje. Nemške planinske čete so zavzele več utrjenih sovražnih položajev v zapadnem Kavkazu, deloma v naskoku. Dne 21. avgusta ob 11. dopoldne je zaplapalata na Elbrusu, ki je s 5630 m najvišji vrh Kavkaza, nemška vojna zastava.

Severozapadno in južno od Stalingrada naš napak kljub obupnemu odporu sovražnika daje napreduje. 52 sovražnih tankov je bilo uničenih. Na donžon fronti so italijanske čete deloma v borbi moža proti možu zavrnile več napadov sovražnika. Možni podnevi v ponovi letalski napadi so bili usmerjeni na zaledje sovražnika, zlasti na Stalingrad, kjer so v oboroževalnih tovarnah in vojno važnih napravah nastala velika razdejanja in požari. Na Volgi sta bili potopljeni dve transportni ladji.

Rusko poveljništvo daje napresto sveže čete na bojišču in upa, da bo z njimi obvladal ter premagalo hrabro srce italijanskih vojakov. Toda ti čakajo željno na vse nadaljnje preizkušnje in so prepričani, da bodo vzdržali in se izkazali ter ponosno dosegli za italijansko armando nove uspehe.

**Ranjeni italijanski letali
ob Blatnem jezeru**

Budimpešta, 25. avg. s. Na povabilo poveljništva madžarskih letalskih sil, je bilo 20 italijanskih letalcev, vojnih invalidov na oddihu na Madžarskem. Bivali so v bližini Blatnega jezera. Prva skupina italijanskih rekonvencentov je že odpotovala v Italijo, dočim bo druga skupina odšla prihodnje dni. S tem prijateljskim dejanjem je poveljništvo madžarskih letalskih sil v Frankfurtu in Mainzu so nastala razdejanja na poslopijih. Nočni lovci in protile-

topništvo so sestrelili 16 napadajočih letal.

Nemška letala so bombardirala podnevi vojno važne naprave v južni Angliji. Dne 24. avgusta so nemški stražni čolni napadli nadmočni angleški oddelki brzih čolnov. V borbi, ki se je razvijala iz največje bližine, je bil en angleški brzi čoln in neka druga pomorska edinica neugotovljenega tipa potopljena, nadaljnji brzi čolni pa začagan. Lastne pomorske sile niso imle nikakih izgub.

Severni Afriki so napadala nemška bojna letala v zadnjih nočeh angleško letališče severozapadno od Kaire. Na lokah in med letali na tleh so bile povzročene velike poškodbe.

Pri dnevnih in nočnih napadih na zasedeno zapadno ozemlje sta bili v zračni borbi sestreljeni dve angleški letali. Oddelek angleških letal so v pretekli noči napadli področje Rena in Mene z začasnim in eksplozivnim bombarjem. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Na več krajinah, zlasti pa v stanovanjskih okrajih v Frankfurtu in Mainzu so nastala razdejanja na poslopijih. Nočni lovci in protile-

Najvišji vrh Kavkaza zavzet

Pred tremi dnevi je na 5630 m visokem Elbrusu zaplapalata nemška vojna zastava — Prodiranje proti Stalingradu napreduje — Sovjetski protinapadi odbiti

talsko topništvo so sestrelili 16 napadajočih letal.

Nemška letala so bombardirala podnevi vojno važne naprave v južni Angliji.

Dne 24. avgusta so nemški stražni čolni napadli nadmočni angleški oddelki brzih čolnov. V borbi, ki se je razvijala iz največje bližine, je bil en angleški brzi čoln in neka druga pomorska edinica neugotovljenega tipa potopljena, nadaljnji brzi čolni pa začagan. Lastne pomorske sile niso imle nikakih izgub.

Bitka za Stalingrad
Vtor v sovjetski obrambni sistem južnozapadno od Stalingrada

Berlin, 25. avg. s. Glede borb na področju Stalingrada se doznavata iz vojaškega vira, da je v izredno hudi bojih neki napadni skupini nemških tankov uspelo protreći južnozapadno od mesta v boljševske obrambne naprave, ki so široki 21 km in sestojijo iz stotin oklopnih utrdbi in dobro opremljenih borbenih položajev. V hudi bitki je bila zavzeta strategska točka drugega za drugo klub obupni sovjetski obrambi. Z napadi nemških bombnikov so bile razprtene boljševske oklopne sile, ki so jih boljševiki vrgli proti nemškim prednjim stražam. Uničenih je bilo tudi 35 sovražnih tankov in več skladisti sestreliva ter goriva. Nad Stalingradom so nemški lovci zrušili v letalskih dvobojih 45 nasprotnih letal.

Rim, 25. avg. s. Dopisnik »Daily Telegraph« z vzhodne fronte je brzojavil, da se lahko smatra bitko pred Stalingradom v polnem razvoju. Nemci v množicah prihajajo čez Don pred mesto, kjer divijo strašne borce ter razširajo klin, ki je na-

stal v tem odsek v sovjetski obrambi, medtem ko je uspelo istočasno z juga severozapadno od Kotelnikova zabit nov klin v umikajočo se rdečo armado. Premoč Nemčev letalstvo je v počtem raznahu ter povzroča strah in trepet med boljševiškimi četami. Ceprav se tegi ni pričakovalo, uporabljajo Nemci tanke tudi v gorskem terenu južno od Kubana in v pasu Pjatigorska. Za zdaj ni nobenega upanja, da bi bilo mogoče nemško napredovanje ustaviti in še manj da bi Sovjeti izvajali protinapade.

Odbočilni dnevi

Rim, 25. avg. s. Glede položaja na vzhodni fronti, je objavil »Daily Exchange« davi v uvodniku naslednje:

»Ti dnevi so tako odbočilni za našo bojnost, kakor so bili svoj čas dnevi pri Dunkerque. Še nikoli ni bila vojna Rusov in naša vojna ter sovjetska usoda tako tesno zvezana z našo. Morebitni propad Sovjetov bi bil propad treh četrtin našega upanja za bodočnost. Ako se je Anglija odločila pomagati Rusom in jim poslati pomoč na Kavkaz, se ne sme izgubiti in iti minute več, sicer bomo morali zopet, kakor že neštetokrat v tej vojni, priznati, da smo prišli prepozno.

Pregled položaja

Nadaljnji uspehi na Kavkazu — Alarmantni komentarij v Londonu — Bitka za Stalingrad

Berlin, 25. avg. s. Ponovno omenjajo iz pristojnega vojaškega vira, da je nemško vzhodno poveljništvo opustilo rezerviranost in sporocilo o važnem uspehu, doseženem v srednjem Kavkazu z alpskimi četami. Niso bili doseženi samo nadaljnji novi prelazi, temveč je bil zavzet tudi najvišji vrh tega gorovja Elbrus. Vedelo se je, da nemške čete napredujejo v dolini Kubana, toda nihče ni mogel domnevati, da jim je uspelo doseči tako težke cilje. Elbrus je bil zaseden 21. avgusta, torej pred štirimi dnevi. Lahko se torej domneva, da so zmagovite čete medtem dosegli nadaljnje uspehe.

Iz istega vira se opozarja na važnost zadebe Temirjuka ob ustju Kubana. Jasno je, pripominajo, da so bile vse preostale sovražne skupine severno od položetka Tamanja popolnoma odrezane. Podertava se končno hrabrost italijanskih čet, ki so tudi včeraj odbile sovražne napade.

Berlinski tisk beleži z zamikanjem alarmantne komentarije angloskih listov glede nadaljnega razvoja vojaškega položaja med Donom in Volgo ter Kavkazom. Pesimizem omoran Rokavskoga preliva, ki se je počel z ukazom, ki ga je dal Stalin četam, naj vzdružijo za vsako ceno. K večjemu pes-

topov. V dveh letalskih borbah nad Ladenskim jezerom proti močnejšim nasprotnim skupinam so finske letalske sile sestrelile skupino 5 lovcev tipa »I 16« in šestega poškodovale. Nad Lojdenojetoljem, južno od Svira, je finsko letalstvo sestrelilo 2 sovjetski lovci tipa »Mig 3« in verjetno še nadaljnje štiri. Finci niso imeli izgub. Finska protiletalska obramba je sestrelila še eno nadaljnje letalo. Skupno je bilo najmanj 8 sovjetskih letal sestreljenih.

Danes ponoči je sovjetsko letalstvo napadelo s 40 letali v šestih zaporednih valovih Helsink in okolico. Protiletalska obramba se je napadalec z vso silovitostjo zoperstavila. Odvržene bombe so ubile pet civilistov, in sicer dva otroka med temi, ter ranile 10 oseb in poškodovale poslopja. Medtem ko so gasilci gasili neki pozar v mestu, ki je nastal v bombardiranem posloju, so sovjetska letala iz nižine obstrelijava gasilce s strojnici. Zaradi sovjetskih letalskih napadov so bili letalski alarmi v raznih področjih Finske.

Poglavnike čestitke hrvatskim borem

Zagreb, 26. avg. s. Listi komentirajo neko nemško uradno poročilo o novih uspehih Hrvatov na vzhodni fronti: »Hrvatski Narod« piše, da so Hrvati ponosni zaradi te vesti in zaradi hrabrega zadržanja Hrvatov v bitki proti boljševizmu. Poglavnik je postal čestitke oddelki hrvatskega letalstva, ki je dosegel svojo 102. zmago.

898 letal v enem tednu

Berlin, 25. avg. s. Od 17. do 23. avgusta so nemški lovci, kakor poroča DNB, zrušili v južnem odseku vzhodne fronte 698 nemških letal. Samo 39 nemških letal se ni vrnilo na oporišče.

Vojna na morju

Berlin, 25. avg. s. Iz vojaškega vira se doznavata, da so nemške podmornice potopile v obalnih vodah Floride, v Karibskem morju in ob severni obali Brazilije 4 sovjetske trgovske parnice, ali parnice v službi sovjetskega vojnika. Dva od teh parnicov sta bila potopljena v bližini obale, tako da so s celino lahko slišali eksplozije na krovu zadebitih edinic. Iz zdravilišča S. Agostino na Floridi so lahko opazovali vso noč počar na nekem gorečem parniku.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 25. avg. s. S fronte v Santungu se doznavata, da se je poveljnik neke skupine komunističnih kitajskih sil general Cang Tejkung predal japonskim silam v okolici Sulajskama, južno od Tajana v pokrajini Santung. General se je vdal skupno z 2000 možni.

Seja japonske vlade

Tokio, 25. avg. s. Na današnjem sestanku ministarskega sveta je zunanjji minister Togo poročal o mednarodnem položaju.

Verska svoboda na Filipinih

Tokio, 25. avg. s. Iz Manile poročajo, da zastopniki obeh glavnih veroizpovedi na Filipinih, to je katoliške, ki ima 13 milijonov vernikov in muslimanska, ki ima nadaljnja dva milijona vernikov, aktivno sodelujejo z japonskimi oblastmi pri obnovi Filipinov, kjer se pričenja po strahotah vojne zopet normalno življenje. To dejstvo, pišejo listi, ki se z lahko kontroli, kaže lažnost propagande, ki je očrtala Japonsko kot netolerantno do tujih ver, dočim je znano, da je bilo prvo dejstvo japonskega poveljstva, da je dovoljnikom raznih ver popolno svobodo,

Brazilija je samá izzivala

Nemški odgovor na brazilsko vojno napoved

Berlin, 25. avg. s. Diplomatsko-politična korespondenca o vojni napovedi brazilske vlade pod pretvizo, da so bile nekatere brazilske ladje potopljene, da brazilska vlada niti počakala na pojasnitve dogodka, ki jih napoved vojne omenja. Nemški zunanjji ministrstvo je zavzel z današnjim napisom, da je stališče do brazilskega zadržanja. Predvsem omenja diplomatsko-politična korespondenca, da so bile okoliščine, v katerih je prišlo do potopitve brazilskih ladij, po samih brazilskih in ameriških virih takoj komprimirajoče, da Brazili ni bilo do-

Hud potres v Ameriki

Buenos Aires, 25. avg. s. Iz Lime poročajo, da je močan potres zrušil številne hiše v južnem Periju. Dosej so odkopali izpod ruševin 10 mrtvih in mnogo ranjenih. Samo v Nazcaj je bilo 50 oseb ranjenih.

Tržni dan na živilskem trgu

Na trgu je nabit cenik domačega in uvoženega sadja in sočivja

Ljubljana, 26. avgusta.

Na živilskem trgu zjutraj ni bilo velike živahnosti. Gospodinje so prihajale bolj pozno, saj je proti koncu meseca vedno težje zahajati na trgu, čeprav ni megle. Danes pa je bila megla, torej se en vzrok več, da se gospodinje odpravi z doma kasneje. Pravocašo so pa bile na mestu zelenadarice, založene z vso zelenjavno in sočivno dobroto, ki jo sedaj premrejo naši vrtovi.

Največ zanimanja je bilo med gospodnjami za paradižnike. Kar so jih prodajalke pripeljale, so bili v hipo razprodani. Prodane bi jih pa vsaj petkrat toliko samo v junijskih urah. Zelo so gospodinje iskale tudi zelje in kumare. Precej je bilo naprodaj uvoženega zelja, ki ima pa višjo ceno in zato gospodinje raje kupijo domačega, ki pa ga je premal, da bi mogli kriti vse povpraševanje.

Od stare zelenjave in sočivja je bilo naprodaj mnogo vsakovrstne solate, nekaj redče pese, kolerabice, korenja, zelenje, ohrovka in drugega. Stročji fižol so ponujali samo uvozen.

Na sadrem trgu je bilo vsakovrstnega uvoženega sadja. Se vedno prevladujejo hrveški, ki so sedaj mnogo bolj zrele. Mnoho je tudi že jabolik in prav lepega grozdja. Po zelji je bilo mogoče dobiti tudi se nekaj breskev, za katere pa ni bilo tolikšnega

zanimanja kakor prejšnje dni. Na domaćem sadrem trgu prevladujejo jabolka. Na trgu se sedaj prodaja po naslednjih cenah:

	domače:	uvoženo:
zelje	2. — lire	3.75 lire
ohrov	2.50 >	— >
repa	0.75 >	— >
kisla repa	2. — >	— >
bube	1. — >	— >
bucke	3.50 >	3.65 >
kumare	2.50 >	3.25 >
stročji fižol	4.80 >	5. — >
glavnata solat	3.70 >	3.70 >
endivija	3. — >	— >
radič	3. — >	— >
mehka špinaca	4. — >	4.30 >
trda špinaca	3. — >	— >
karfiola	5. — >	— >
rdeča pesa	3. — >	3.45 >
rdeči korenček	3. — >	4.30 >
zelenja	4. — >	5.10 >
rumena kolerabc	1.50 >	— >
kolerabice	2.50 >	— >
črna redkev	1.50 >	— >
redkvica	3. — >	— >
čebula	2. — >	2. — >
šalota	4. — >	— >
česen	5. — >	8.05 >
paradižniki	2.30 >	2.30 >
zelenja paprika	5.30 >	5.30 >

Izpred okrožnega sodišča

Ljubljana, 26. avgusta

Pred malim senatom okrožnega sodišča se je včeraj dopoldne znova zagovarjal 37-letni v Capodistriju rojeni zasebni uradnik Janko Furlan, proti kateremu je bila prva razprava že 22. maja in so jo takrat zaradi zaslisanja nekaterih novih prič preložili. Ker je včeraj sodil senat v drugačni sestavi, so razpravo v smislu zakonskih predpisov v celoti ponovili. Predsedoval je senatov dr. Felacher kot sodnika pa sta sodelovala sas Ivan Brelih in dr. Rant. Obtoženico je zastopal državni tožilec Branko Goslar, obtoženca pa zagovarjal odvetnik Drago Kornhauser.

O številnih prevarah, ki jih je izvršil obtoženec v Ljubljani in okoli Raketa, smo podrobno poročali že po prvi razpravi. Janko Furlan se je lani vrnil iz nemškega vojnega ujetništva in ker ni imel rednih dokodov, se je preizvršil s sredstvi, ki si jih je pridobil s prevarami. V neki vasi blizu Raketa se je spoznal s premožnejšim dekletonom in ta mu je v preizvršjanju, da bo poročil izročila večjo vsto denarja. Tamkaj se je spoznal tudi z raznimi dijaki, katerih staršem se je predstavljal kot profesor, jih instruirjal in enega med njimi celo spravil kot svojega nečaka, dolega iz Beograda v četrti razred meščanske šole v Ljubljani, čeprav je v tretjem razredu na Raketu padel. Prevara pa je bila kmalu odkrita in dijak je bil za eno leto izključen iz vseh meščanskih šol v pokrajini.

Kmalu za tem se je obtoženec preselil v Ljubljano, kjer je iskal možnosti za zasluzek. Neka triestinska tvrdka je inserirala v ljubljanskem časopisu, da isče zastopnika za prodajo svojega kmetijskega orodja. Obtoženec se je pri ponudil na lastnik je bil z jim zadovoljen ter ga je sprejel na poskušnjo. Obljubil mu je 12% provizije in ga pritegnil tudi k sodelovanju v proizvodnji paviljonu na lanskem ljubljanskem velesejmu. Tvrđka je Furlanu izročila dve narocilni knjigi in svoj cenic. Obtoženec se je kmalu spoznal z raznimi interesenti in sklenil z njimi več pogodb za dobavo raznih žag, milnov in podobnega orodja. Na račun je sprejel več manjših zneskov, ki jih je vtaknil v svoj žep. Tvrđka je kmalu opazila, da ima opravka z neponoženim človekom in mu je zastopstvo odvzela, kar je objavila tudi v časopisu.

Najbolj grdi prevari je Janko Furlan zagrešil na treh dveh siromašnih žen. Ko je prišel v Ljubljano, si je najel pri neki blivi gospodinski pomočnici opremljeno sobo, z vso oskrbo. S seboj je pripeljal tudi dva dijaka z Raketa, in sicer tistega, o katerem smo zgoraj dejali, da ga je lažno vpisal v četrti razred meščanske šole ter njegovega brata, ki mu je obljubil, da ga bo zapisal na velesejmu. Z gospodinjo se je dogovoril, da bo skrbela za vse tri in ji bo za to plačeval za vsakega po 600 lir mesečno. Tudi njej se je predstavil kot inženjer in profesor, ki ga je pažljivojno pripravil do tega, da se mora sedaj zadovoljiti s trgovskim zastopstvom. Lahkoverna ženska mu je vse sveto verjela. Posodila mu je celo večkrat denar in ko je nekoč potovel v Trieste, mu je dala 800 lir, da bi jih tamkaj kupil čevlje in drugo blago. Furlan ji je izvabil tudi večjo

količino pšenične moke, katero je prodal. Pri njej je bival en mesec in pol, ko jo je nadomesta zapustil, ne da bi jih poravnal niti ene lire svojega blaga. Ženska je bila oskodovana za več ko 3000 lir.

Predstavljajoč se kot vplivna oseba, ki ima zvezne v Triestu in Rimu, je izvabil od treh posestnikov iz Trebnjega 1100 lir pod pretvezo, da bo posredoval za njihove sorodnike. Prav tako je napravil veliko škodo materi omenjenim dve dijakom, ki je Furlan zagala z živili, mu dala na razpolago kompletno posteljo in še manjše vso denarja. Tudi njenemu sinu, ki mu je obljubil, da ga bo zapisal na velesejmu, ni dal nič od njegovega zasluzka. V celoti ga je otožnica dolžila, da je s svojimi mahinacijami izvabila od oškodovanja nad 11.139 lir. Državni tožilec ga je dolžil, da je izvrševal prevare obrtoma, zagrešil obenem nekaj tatvin in da je delom prevaril.

Janko Furlan je večno svojih dejanj priznal. Nekateri je skušal omiliti z raznimi izgovori, ki so se pa v mnogih primerih, ko so sodniki preiskusili njih resničnost, izkazali za neresnične. Brez ovinkov in izgovorov je Furlan priznaval edino, da je prevari nekega ljubljanskega fotografra, ki mu je izročil 3000 lir, da bi mu prinesel iz Milana večno množično fotografskega materiala. Iz njegovega kazenskega lista je bilo razvidno, da je bil zaradi prevar že obsojen, da ima pa seboj zelo lahkomisno življenje in da ga celo njegovi domači ne marajo. Državni tožilec je v svojem zaključnem govoru zahteval, naj ga obsojijo po otožnicu in mu načrto, ker je oskodoval predvsem socialno šibke ljudi, osto kazeno.

Po kratkem posvetovanju je predsednik senata dr. Felacher razglasil sodbo, po kateri je bil Janko Furlan spoznan za kriegera v večini primerov, za katere je bil tožen. Po paragrafu 337 in 318 je bil obsojen na skupni zaporno kazen 2 leti robije in na dve leti izgube častnih pravic. Plačati mora tudi zasebno udelenecem odškodnino kakor jo je določil senat. Obtežilna okolnost je bila, da je bil že dvakrat predkazovan, olajšina pa, da je prinal in škodo deloma poravnal. Obtoženec se s sodbo ni zadovoljil in je prijavil revizijo in priziv. Priziv je prijavil tudi državni tožilec.

Iz Hrvatske

— Hrvatski letalci na vzhodnem bojišču. Poročevalska agencija »Uta Pres« objavila poročilo nemškega vojnega poročevalca Dürpscha o življenju hrvatskih letalcev na vzhodnem bojišču. Poročevalc pravi, da se bore hrvatski letalci z velikim navdušenjem in krepko voljo. Hrvatski letalci letajo samo v nemških letalih in mejejo nemške bombe. Njihova eskadrila je pravila te dni petstoti polet nad sovražnimi postojankami.

— Nov hrvatski pravopis. S 1. januarjem 1943 bo uveden na Hrvatskem tako zvanji korenski pravopis, ki ga je predpisalo pravoslovno ministristvo. Da bi se mogla javnost pravocašno seznaniti z novim pravopisom, je pripravil hrvatski državni urad za jezik priročnik pod naslovom »Korenski pravopis«. V njem bodo objavljena navodila

— Torej vi ste zdravnik? Kar vstopite, prosim. — In odvedel ga je v svoj kabinet.

— Tako vam povem...

Zdravnik ga je prekinil:

— Nisem prišel, da bi vas poslušal, temveč da vas pregledam. Klicali ste me, mar ne? Vse dopoldne ste me nadlegovali s svojimi neprestanimi telefoniranji. Ali sem hotel priti? Ne. Sami ste me prisili. Evo me, zdaj sem pa tu. Odvedite me torej v svojo spalnico.

— Toda...

— Prosim, gospod, časa ne morem izgubljati.

Bolnik ga je ubogal.

— A zdaj?

— Slecite se!

Sleket se je in legal na posteljo. Zdravnik je dejal:

— Tako, zdaj je vse v redu. Da vidimo torej. — Z desno ga je dejal za živo in začel počasi štetiti. V levici je držal uro in zrl nepremično v strop: — Ena, dve, tri, štiri...

Ko je nastel do dvesto, je dejal: — Utrijanje srca je nepravilno. To je znali povečanega krvnega pritiska ali mrzlice. Toda to ni važno.

— Zagotovljam vas, gospod doktor, — je zajecjal bolnik, — da nimam nobenih mrzlice. Morda imam povečan krvni pritisk, kakor pravite, mrzlice pa nikakor ne.

— Ze mogote, toda to ni važno. Morda

in slovar, obsegajoč vse besede, ki se bodo morale pisati drugač kakor doslej, kakor tudi besede, o katerih ni povsem jasno, kačo naj se pisejo.

— Začenjanje turike javnosti za hrvatske ki priobčuje inozemski javnosti namenjene liste, Hrvatski politični glasnik »Za dom, informativne članke v glavnih evropskih jezikih, poroča v zadnjih številki, da so vzbuđeni v turški javnosti pozornost prvi izvodnik tehnika v nemškem jeziku »Neue Ordnung«, dalje lista »Alarm«, ki izhaja v nemškem in italijanskem jeziku, ter hrvatske ilustrirane revije »Pokret«. S posebnim veseljem so sprejeli te liste v Turčiji živeti Hrvati, ki jih je nad 300.000. Zagrebška založba »Evropa« je pa zacetla izdajati muslimanski glasnik v turškem jeziku »Sark v Garbi«. Vzhod v zapad. Namen lista je gotiti prijateljske stike med muslimani. Turška javnost se zelo zanimala tudi za ta list.

— Bolgarska mladina prispe v Zagreb. V začetku septembra prispe v Zagreb 60 članov bolgarske mladine »Branik«, ki bo gostje ustnika mladine.

— Protizidovska razstava v Zemunu. V gimnazijskem postopiju v Zemunu je prirejena razstava »Zidje«, prikazuje življenje židov na Hrvatskem od najstarejših časov do danes, njihovo razdorno delo, vpliv na hrvatsko kulturno in gospodarstvo ter ureditev židovskega vprašanja v svobodnih Hrvatskih. Posnetki razstave imajo polovico na zelenicah.

— Hlinkova mladina v Zagrebu. Krožno potovanje Hlinkove mladine po Hrvatskem je končano. V četrtek zvečer je prispevala Hlinkova mladina iz Borova v Zagreb, kjer so jo sprejeli zastopniki ustnika mladine. V petek si je ogledala slovaška mladina Zagreb, popoldne je nastopila v zagrebškem radiu ter opisala svoje vtise s potovanja po Hrvatski, ki je trajalo skoraj mesec dni. V soboto popoldne se je odpeljala Hlinkova mladina nazaj v Bratislavu.

— Hrvatska tvornica aluminija. Hrvatska ima precej boksa, ki ga je doslej izvajala, ker sama ni imela tvornice aluminija. Nedavno je bila po ustanovljene delniška družba za izdelovanje aluminija v Zagrebu z delniško glavnico 20 milijonov kum. V upravnem svetu so nemški in hrvatski člani. Družba bo zgradila več tvornic aluminija, v katerih bo zaposlenih mnogo delavcev.

— Palaca hrvatskih lekarjev. Ob prvih obletnicih svobodne Hrvatske so vsa društva, ustanove in podjetja sklenila storitve v spomin na ta veliki dan v drugem letu Hrvatske neodvisnosti kaj pomembnega. Lekarska zbornica je sklenila obnoviti in preurediti svoj dom na vogalu Preralevice v Šuršljivej ulici. V ta namen so zbrali lektorji 800.000 kum. Gradbeni del načrni je na 28. mestu. Je to leva zvezra kluba in težko je v tem času načrni.

— Hrvatski lekarji na vzhodnem bojišču. Ob prireditvi, ki ga je načrnil, je včeraj zavajala slikevki koncertni spredej, ki mu je prisostvovala množica občinstva iz tega mestnega okraja. Na spredej so prevladovali operne skladbe.

— Veneziljski vesiči so počastili spomin padlih. Tradicionalni vesičasti tekem v Barcoli so udeležili tudi najboljši veneziljski vesiči. Po prihodu v Trieste so skupno podali s spomeniku zmage in počastili spomin v prejšnji svetovni vojni padlih vojevnikov. Podlizili so ob vzroku spomenika levo vojvode venec.

— V Filodramaticu se tudi čez poletje nadaljujejo predstave. Poletni program obsega komedije in veseljive. Ta teden uprizorja novo komedijo »Gospa Aneta«. Soldejijo Aldo Rinaldi, Jole Silvani in Sandro Serafini, razen teh tudi ansambl triestinskega opernega baleta. V groteskem tretceretu »Tri stare device« pa nastopajo Marcela Marcelli, Jole Silvani in Silvija Balbi.

— Ponesrečeni so se te dni v Triestu 37letni mehanik Mario Viali iz ulice San Marco, ki je dobil med delom poškodbe na temenici. Na sprečilu poletnega koncerta je pri padcu potolok levo koleno v skupino podali s spomeniku zmage in počastili spomin padlih vojevnikov. Podlizili so ob vzroku spomenika levo vojvode venec.

— Ponesrečeni so se te dni v Triestu 37letni mehanik Mario Viali iz ulice San Marco, ki je dobil med delom poškodbe na temenici. Na sprečilu poletnega koncerta je pri padcu potolok levo koleno v skupino podali s spomeniku zmage in počastili spomin padlih vojevnikov. Podlizili so ob vzroku spomenika levo vojvode venec.

Romani DK

V oktobru prične v založbi Narodne tiskarne izhajati nova zbirka romanov »Dobra knjiga«. Vsak mesec bo izšel po en roman v obsegu 200 do 300 strani in v okusni opremi. Knjige bodo obsegale dela iz domače in svetovne literature, ki so po svoji vsebini polna napetega dogajanja, a pri tem literarno visoko vredna.

Cena bo z ozirom na obseg in kakovost knjig izredno nizka, saj bo znašala samo 10 lir za knjigo. Naši naročniki pa si bodo mogli nabaviti odlične romane DK še ceneje: že za naročnino 8 lir za knjigo.

Do konca tega leta bodo izšli naslednji trije romani:

Mira Pučova: *Tih a voda*

Roman dveh usodno povezanih ljudi, ki se odigrava v okolju slovenskega rudniškega kraja v sedemdesetih letih preteklega stoletja.

Araldo Fraccaroli: *Grafica Walewska*

Roman Napoleonove ljubezni, v katerem se nam velika osebnost Napoleone ljubezni odkrije v povsem novi luči.

John Knittel: *Eli Hakim*

Delo avtorja znanega romana *Via Mala*, ki opisuje skrivnostno življenje bližnjega vzhoda, kjer se razvija pretresljiva usoda znamenitega egiptovskega zdravnika.

Nadaljnji program DK obsega naslednja dela:

Jack London: *Jerry z otokov*;

Luigi Pirandello: *Eden, nobeden in sto tisoč*;

Trygve Gulbranssen: *In večno pojo gozdovi*;

Mario Puccini: *Prevara mesa*;

Louis Bromfield: *Veliko deževje*;

Nora Lofts: *Gospodar svoje usode*;

Davorin Ravljen: *V džungli*;

Aubrey: *Cesarica Evgenija*;

Ardengo Sofici: *Lemmonio Boreo, roman nenavadnega potepuha*.

Romani DK se bodo lahko naročili tudi v boljši opremi in vezani v platno. Cena za te posebne izvode bo za naše naročnike **samo 18 lir**.

DNEVNE VESTI

— Junaška smrt poročnika pilota kneza Windischgraetzta. V izvrševanju svoje dolžnosti je padel poročnik pilot knez Hugo Maksimilijan Windischgraetz. Pojnik je potekal od drugega kolena rodbine Windischgraetz. Rojen je bil dne 1. septembra v Donaueschingen. Najprej je služboval kot častnik pri konjeniškem polku v Genovi, pozneje je bil uvrščen med pilote. Rodbina junaško padlega biva stalno v Postumiju. Pojnik se je udeležil številnih poletov nad Anglijo in nad drugimi bojišči.

— Na potu slave je padel na afriškem bojišču berserker Alojzij Monticelli, ki je bil rodom iz Milana. Star je bil 28 let. Pograpen je pri Derni.

— Albanski minister v Rimu. V Rim je prispel iz Tirane minister in tajnik albanske fašistične stranke Kol Bib Mirakaj. Spremlja ga višji svetnik Milto Goxhamani, pisarniški šef albanske fašistične stranke.

— Metuzalemska starost znanega garibaldinca. Iz Novare poročajo: Svojo 98-letnico je dopolnil star garibaldinec Anton Marchetti iz Nibbiole. Sosedje so ga ob tej prilici lepo obdarovali. Bil je protagonist v številnih Garibaldijevih akcijah. Rad se spominja mladosti, čita vsak dan časopise brez naučnikov in je ves dan pri delu. Je pa tudi zdrav in čvrst, tako da bo z luhkoto učakal svojo 100-letnico.

— Novi bolniški paviljon Piemontskih knegov v Alessandriji je bil slovensko otvorjen in blagoslovjen nov paviljon, ki nosi svoje ime po Piemontski kneginji in ki je priključen vodstvu alessandrijske bolnišnice. Je najodsodnejše urejen ter opremljen z najmodernejšimi zdravstvenimi napravami. Stroški za novi paviljon se računajo na 800.000 lir. Novi bolniški paviljon je blagoslovil kapiteljski generalni vikar mons. Ivan Zoppi.

— Šef slovaškega generalnega štaba v Rimu. V Rim je prispel Šef slovaškega generalnega štaba polkovnik Totark. V spremstvu sta njegova soproga in polkovnik tajnik.

— Zanimiva umetnostna razstava bo otvorena v septembru v Milanu. Na razstavi bodo zbrane umetnine milanskih umetnikov od 1. 1800. do današnjih dni. Med razstavljenimi deli bo okoli 70 umetnih in glasovitih dodeljencev. Novi bolniški paviljon je blagoslovil kapiteljski generalni vikar mons. Ivan Zoppi.

— Španski film na venezuelski mednarodni filmski razstavi. Tudi španska vlada je sporočila vodstvu X. mednarodne filmske razstave v Veneziji, da se bodo španska filmska podjeva odzvala povabilu k sodelovanju. Filmski manifestaciji bo prisostvovala posebna španska delegacija, v kateri bodo propagandni delegati dr. Torres Lopez, glavni filmski in gledališki ravnatelj dr. Argamasilla, predstavnik filmske komisije dr. J. Soriano v Roesset in direktor gledališkega sindikata dr. Casares. Razen tega bodo prispevali v Venezijo tudi predstavniki španske filmske proizvodnje. Na venezuelski razstavi bodo vrteli sledete španske filme: »Poroka v peku«, Goyscaat, »Indijski selci« in »Prokleta vas«.

— Preimenovanje Aljaževega doma. Sekcija »Schwaben« nemškega Alpenvereina, ki spada zdaj v njeno področje Triglav, je preimenovala bivši »Aljažev dom« v Vratin v »Kugyev dom«. S tem so tudi na viden način priznane zasluge znanega prijatelja Julijskih Alp, ki ima tudi v Grazu mnogo prijateljev.

— Odprtje Tizianove slike. Pred tremi leti je postalna Savona v umetniškem svetu slavna. Tedaj so odkrili v hiši Marija Noye starinsko, dragoceno sliko, ki je prišla v pretrs odijenih umetnostnih strokovnjakov. Ti so ugotovili, da gre za pomembno umetnino Leonarda da Vinčija »Madonna del Gatto«. Slika je bila pozneje razstavljena na ne posebni razstavi del Leonarda da Vinčija, ki je bila v Milanu. Danes cenijo to sliko na milijon lir. Te dan pa so odkrili v Savoni novo umetnino, ki jo strokovnjaki še proučujejo. Po govoru značilnosti so dijalo nekateri poznavajoči Tizianove umetnosti, da gre za Tizianovo delo. Kakor počela iz Savone, je ta slika last Josipa Scalija, ki mu jo je poklonil pred smrtno prijatelj Josip Pesero, ki je vse svoje ostalo

premoženje zapustil zavolu za zapuščeno dečo v Padovi, v katerem je bil sedanji lastnik slike Josip Scalij 25 let ravnatelj. Edino omenjeno slike je z izrecno željo zapustil svojemu prijatelju Scaliju. Zanj je bila doslej slika moralnega pomena, saj ga je stalno spominjala doberga, zvestega prijatelja. Svoječasno se je zanimal za to umetnino neki španski zbirajec umetnin, ki je ponudil Scaliju zanjelego vstopa, na kar pa Scalij ni pristal, ker je hotel hraničiti dragoceno prijateljev sponir. Ker se pa nekateri Scalijevi prijatelji vztrajno opozarjali na izredno umetniško vrednost slike, se je Scalij končno udal in se je odločil, da jo zaupa odličnemu strokovnjaku v Firenzi, da jo prouči in da skuša dognati, če je zares slaven Tizianen umetniški tvorec. Omenjeni strokovnjak bo najprej skušal odstraniti z umetnino vse nehitrene sledove, ki jih je povzročil čas, nakar bo skušal dognati, če je umetnina Tizianova. Pri omenjeni sliki gre, kakor poročajo v nekaterih italijanskih listih, za delo verske kompozicije, ki kaže mnoge značilnosti venezuelske umetnostne šole iz Tizianove dobe. Na sliki je upodobljena Devica Marija, ki iz višine med angelini blagoslavlja dve osebi v češčenju.

— Strela ubila mladega pastirja. Nadgoro Dasdana da Bagolino nad Brescio se je razvidjalo neurje. Sredi bliskanjan in grmenja je treščilo v pastirsko kočo, v kateri je bil 19 letni pastir Nikolaj Panni. Našli so ga vsega zoglenelega in mrtev.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaških mladeničev, ki so gostje G. I. L.-a. Prišli so v spremstvu svojega poveljnika in cerkevne svetnika pri slovaškem vikariju. Papež je z vsakomur spregovoril in je vsakomur podaril rožni venec. Zatem jim je podelil apostolski blagoslov. Spregevori so vse na terenje mestece občine Ljubljanske občine živje, bodo dobivali mleko neposredno pri proizvajalcem, ki jih določa Pokrajinski prehranjevalni zavod. Stranke občine Rudnik, bivajoče tostran žične ovire, bodo dobivala mleko v pristojni mlekarji.

— Smrten padec z gugalnicami. 37 letni delavec Lino Bravio je bil zaposlen pri popravljanju gugalnic v Marinijevi goštini v Torinu. Padel je po nesrečnem naključju z gugalnicami in bležal s smrtnimi poškodbami. Kmalu zatem je izdihnil.

— Slovaški mladeniči v papeževi avdiciji. Papež Pij XII. je sprejel 60 slovaš

Angleške težave v preskrbi s sladkorjem

Najvažnejše je zdaj vprašanje, kakšne so sploh še možnosti uvoza sladkorja v Anglijo

Anglija je največji uvoznik sladkorja v Evropi. Uvažala ga je iz svojih kolonij in mnogih držav, pa tudi sama ga je pridelovala nekaj. Do sladkorne kampanje 1923-24 je moralia Anglija kriti pretežno večine domače potrebe z uvozom sladkorjem. Uvozila ga je 1.847.944 ton, dočim je znašal domači pridelek samo 13.493 ton. Tak položaj je bil seveda trajno nevzdržen in zato se je vlada odločila za poseben zakon za pospeševanje in podpirjanje pridelovanja sladkorja. Zakon je stopil v veljavo 1. oktobra 1924, in z njim so bili ustvarjeni pogoji za razvoj domače sladkorne industrije. V sladkorni kampanji 1925-26. je obratovalo v Angliji osem sladkornih tovarn, v naslednjem letu 12, v letu 1927-28. — 17. leta 1928-29. pa 18.

S tem je bil razvoj angleške domače sladkorne industrije zaključen. Liberalna stranka je v parlamentu vedno ostra nastopal proti tej politiki, češ da sladkorna industrija ni ekonomična. Opozicija v parlamentu je bila zelo močna in že je kazalo, da bo morala vlada svoj poskus opustiti, čeprav je bil zelo drag. Izkušnje iz prve svetovne vojne so pa pripomogle, da se to ni zgodilo. Tudi Anglija je spoznala, da je bolje kriti vsaj del potrebe z domačim sladkorjem, čeprav so velike možnosti uvoza iz kolonij in inozemstva in klub temu, da je doma pridelani sladkor znatno dražji od uvozenega, zlasti iz tropičnih kolonij. To pomeni znatno obremenitev državne blagajne. Da bi obremenitev ne bila prevelika je bila določena meja v razvoju sladkorne industrije. Po mednarodni pogodbi iz leta 1937. naj bi znašala proizvodnja sladkorja v Angliji okrog 620.000 ton. V resnici je bila pa vsa zadnja leta manjša. Leta 1936-37. je pridelala Anglija 587.990 ton sladkorja, naslednje leto 425.982, leta 1938-39. pa 326.864 ton.

Domača sladkorna industrija je bila stvarsko leto važna opora v preskrbi Anglije s sladkorjem, ni pa zadostovala, da bi krila domačo potrebo v omembem vredni meri. Anglija je moralila vsako leto mnogo sladkorja uvoziti. V kampanji 1937/38. torej v zadnjem letu pred sedanjim vojno, ko so vladale še normalne razmere, ga je uvozila 2.436.388 ton, od tega pa zopet izvozila 418.371 ton, a 67.604 tone ga je porabila za povečanje zalog. Za porabo ga je uvozila torej 1.950.413 ton. Ker je znašala angleška poraba v letu 1937/38. skupno 2.376.395 ton, je bilo treba torej kriti v tej kampanji 82,07% angleške porabe za uvoženim sladkorjem. Iz evropskih držav je znašal uvoz 42.199 ton, iz kolonij in dominionov 1.207.845, iz drugih držav pa 1.181.725 ton.

Zdaj je najvažnejše vprašanje kakšne so sploh še možnosti in pogoji za uvoz sladkorja iz inozemstva. Ko je stopila Anglija 1. septembra 1939 v vojno, je prepovedala najprej ves izvoz sladkorja. To je imelo težke posledice zlasti za tiste evropske države, ki so navezane na uvoz sladkorja. Druga posledica vojne je bila znatno skrčenje uvoza sladkorja iz angleških kolonij in dominionov. Anglija si niti ved uvažala iz svojega imperija sladkorja, da bi ga izvajala v druge države. To stanje je trajalo do konca predlanskega leta. Lani spomladi je bila potrebna ponovna revizija angleške sladkorne politike, ker je zacele primanjkovati ladjid za prevoze sladkorja iz daljnje dežel sploh ni bilo več na razpolago ladjid, tako da se je moralna Anglija ometila samo na uvoz sladkorja iz dežel v območju Karibskega morja in Južne Amerike.

V glavnem je odpadel zdaj ves uvoz sladkorja iz Avstralije in z otokov Fidži ter znamenih tudi z otoka Mauritius in Južnoafriške Unije. Vse to je posledica pomanjkanja ladjid. V kampanji 1937/38. je dobila Anglija iz teh dežel 953.779 ton sladkorja. Ves uvoz sladkorja iz drugih izvoznih držav angleškega imperija je znašal v istem letu 1.208.061 ton, tako da je odpadlo na dobave dežel, ki je njihov izvoz povsem ali deloma odpadel 79% iz kolonij in dominionov v Anglijo uvoženega sladkorja. Iz drugih držav je uvozila Anglija v tem letu 1.183.297 ton sladkorja, od tega odpade na Javo samo 126.533 ali 10,7%. Java je pa zdaj za anglosaške dežele kot dobaviteljica sladkorja tudi izgubljena.

V Anglijo so izvajale vedno znatne kolonije sladkorja: Kuba, San Domingo, Haiti, Peru in se nekatere manjše srednje in južnoameriške države. Te države po vojni še niso tako prizadete kakor angleške kolonije na Daljnem vzhodu, na Mauritus in v Južnoafriški uniji. Zlasti Kuba si že od začetka vojne zelo prizadela povečati proizvodnjo sladkorja. V enaki meri se je pa povečalo povpraševanje po sladkorju zlasti z Zedinjenimi državami, ki so izgubile na Fil-

pinih in Havajskih otokih bogate vire, iz katerih so krile doslej velik del svoje porabe sladkorja. Anglija torej ne more več računati s Kubo v toliki meri kakor doslej. To velja zlasti za tekočo leto, ko je kupila Amerika ves pridelek sladkorja na Kubi. Letos bo torej angleški uvoz sladkorja s Kube odvisen od Amerike.

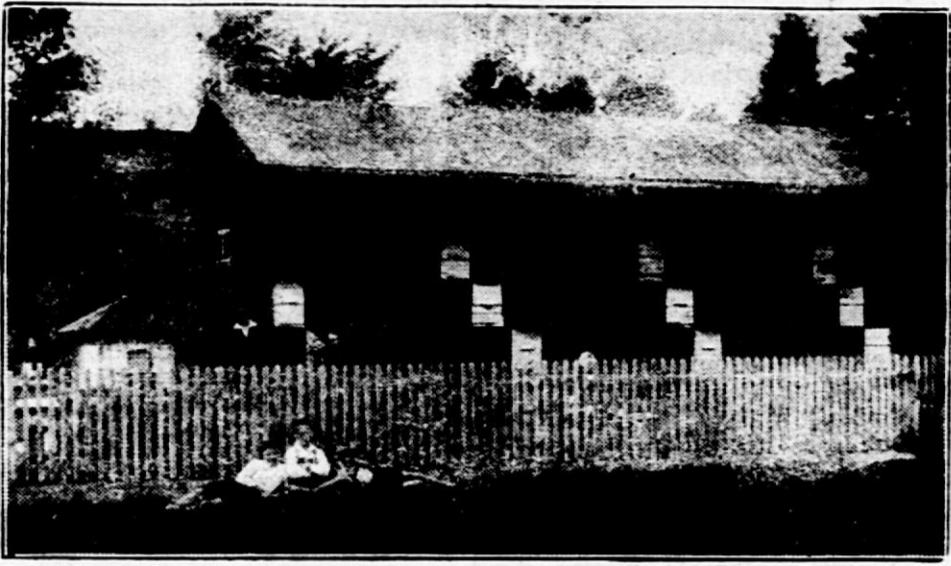
Boljši je položaj Anglije v pogledu uvoza sladkorja iz Vzhodne Indije, Guyane, San Dominga in Brazilije. Iz teh dežel se bodo po morale kriti tudi potrebe Kanade, ki je uvozila zadnje leto pred sedanjim vojno 466.728 ton sladkorja. Število držav, iz katerih je Anglija dobivala sladkor, se torej zaradi vojnih dogodkov ni samo znatno skrčilo, temveč so zdaj mnogo manjše tudi

možnosti uvoza iz drugih normalnih dobavskih področij, ker morajo kriti poleg angleških še potrebe Zedinjenih držav in Kanade v znatno večji meri kakor v mirnem času. Posebne težkoči v preskrbi Anglije s sladkorjem so pa nastale zato, ker se pojavijo nemške podmornice prav tam, od koder bi lahko dobivala Anglija znatne količine sladkorja. In končno so podmornice osi v zadnjem času gotovo potopile tudi več ladij, prevzajoch in Anglijo namenjeni sladkor.

Izgledi glede preskrbe Anglije s sladkorjem torej niso nič kaj ugodni. Prav preskrba s sladkorjem je jasen dokaz, kako velike težave ima Anglija s prehrano svojega prebivalstva.

Čebelarstvo v jugovzhodni Evropi

Modernizirati se je začelo še zadnja leta — Za napredek so dani vsi naravni pogoji

Države jugovzhodne Evrope imajo v splošnem za čebelarstvo ugodne naravne pogoje. V tem delu Evrope je mnogo listnatih dežel, ki nudijo njegovo cvetje čebelam dobro hrano. To velja zlasti za lipo in akacie. Poleg tega je pa tu mnogo divje rastoice aromatičnih cvetlic in zelišč, po katerih čebelice tudi rade nabirajo med. Končno je treba omeniti še sadno drevo. Sadjarstvo je v državah jugovzhodne Evrope lepo razvijalo in sporedno s tem napreduje tudi čebelarstvo. Toda v splošnem je ta važna panoga naravnega gospodarstva v jugovzhodni Evropi še znamenjajo, prepričena podjetnimi poedincem brez enotnega načrta in smernice. Sele v zadnjih letih se opaža večje prizadevanje po modernizaciji čebelarstva v jugovzhodni Evropi.

V Bolgariji

V Bolgariji čebelarstvo navzdic ugodnim naravnim pogojem še daleč ni izkoristilo vse možnosti, temveč je ostalo v glavnem v mehj primitivnosti. Bolgarski čebelarji so imeli doslej večinoma neprenosne uljev za prenosne čebeljake, tako da ni bilo mogoče izkoristiti možnosti paše. Sele zadnja leta se je jelo bolgarsko čebelarstvo polagoma modernizirati. Bolgarski čebelarji si zdaj prizadajajo povečati število uljev. Leta 1933. je imela Bolgarija okrog 300.000 uljev zanj, jih ima pa že okrog 600.000. Tudi izmenjavanje neprenosnih uljev za prenosne je precej napredovala. Ni se pa še v odgovarjajoči meri povečal pridelek medu. Bolgarija pridelala letno povprečno 2 milijona kg medu.

Da bi se čebelarstvo še bolj moderniziralo in razvilo, nudi država čebelarjem

celo vrsto olajšav in ugodnosti. Čebelarji dobivajo vseh davščin prost sladkor in pod zelo ugodnimi pogoji kreditne za nabave modernih uljev in drugih čebelarskih potrebščin. Čebelarji, ki prekoracijo določeno število uljev, dobe posebne nagrade. Država skrbti tudi za povečanje števila medonosnih rastlin in drevja. Potom čebelarski društvi naj bi se čebelarji potujoči o modernem čebelarstvu, tako da bi imela Bolgarija v doglednem času sama dovolj medu, da bi ga ne bilo treba uvažati kakor doslej.

Na Madžarskem

Madžarsko kmetijsko ministrstvo je objavilo nedavno statistične podatke o predelu medu predlanskim, ko je imela Madžarska nad 65.000 čebelarjev in okrog 75.000 uljev. Medu so nabrala čebelice na Madžarskem predlanskim okrog 2 milijona kg. V primeri s prejšnjimi leti je pa madžarsko čebelarstvo predlanskim nazadovalo. Kriva je bila v prvi vrsti ostra zima 1939/40. Tudi Madžarska si prizadava s primerimi ukrepri, povzdigniti svoje čebelarstvo, da bi pridelala več medu.

Slovaška in Hrvatska

Slovaška hoče povzdigniti svoje čebelarstvo z zakonskimi ukrepi. Na eni strani hoče boljši čebelorejo, na drugi pa dati solidnejo podlage vnovčevanja medu in voska. Za nakup čebelnega medu je dobila Slovaška čebelarska zveza monopol, tako da morajo zdaj vsi čebelarji prodajati med samo potom svoje zvezze. Na drugi strani je pa zvezza dolžna skrbeti, da čebelarji med dobro vnovčijo.

Tudi Hrvatska podpira čebelarstvo. V ta namen je nakupila v Nemčiji večje količine čebelarskih potrebščin, ki bodo potom čebelarskih društev razdeljene med čebelarje, da bodo mogli čebelarstvo modernizirati. Tudi na Hrvatskem hočejo polagomo zamenjati neprenosne čebeljake s prenosnimi, tako da bo omogočena boljša paša.

62-letni ženitovanjski slepar

V Prosnici blizu Moravske Ostrave živi 62 letni mož, ki se je, čeprav priletel, povečal z ženitovanjskimi sleparjami. Posrečilo se mu je izvabiti od mnogih naivnih dekle in vdov precej denarja. Za svoje grehe se je moral zagovarjati pred sodiščem in obojsiu je bil na šest mesecov težke ječe.

34-letna mati 9 otrok

Zena poljskega delavca Rudolfa Latzla

v Sprottau v Spod. Sleziji je starca šele 34 let, pa je rodila že 9 otrok, med njimi 6 dečkov. Dvakrat je rodila dvojčka. Vse devet otrok živi.

O laseh

Učenjaki niso samo prešteli las na človeški glavi, temveč so dognali tudi njihovo trpežnost in odpornost. Zanimali so se zlasti za vprašanje, koliko težo prenese las. Izkaže se je, da je v tem pogledu razlika med lasmi precejšnja. Temni lasje so mnogo močnejši od svetlih. Zelo svetli lasje se najraje pretrgojajo. Crni las prenese 150 do 800 gramov obtežitve. Nitke ali vrvice iz splitenih človeških las so torej zelo močne.

Učenjaki so kot redeno las na človeški glavi tudi prešteli. Dognali so, da ima odresel človek na glavi povprečno 80.000 las. Barva las je v dolocenem razmerju do njih števila. Podatki o gostoti las si nasprotujejo. Nekateri učenjaki trdijo, da pride na 1 cm² 170 las, drugi so jih pa naštetili manj. Najgorješi so kostanjevi lasje, najprednejši pa rdeči. Malo je znano, da las hitro raste in da rasto človeku na glavi vedno novi lasje. Če bi ne bilo tako, bi postali ljudje pri normalnem izpadanju las večinoma kaj kmalu plešasti. V mladosti izgubi človek dnevno 30 do 100, v moških letih povprečno 90, na starca leta pa nad 100. Las na človeški glavi doseže v najboljšem primeru starost 4 let, potem pa izpade. Zivali menjajo dlaho do določenega časa, pri človeku pa gre ta proces nepretrgoma.

Socialne razmere v Grčiji

Grško ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je objavilo poročilo o svojem delovanju v prvem četrletju tekočega leta. V podeželskih mestih je bilo poslanih več zdravnikov in povečalo se je tudi število bolniških strežnic. Brezplačno so bila razdeljena cepilna sredstva proti legarju, koleri, malariji in drugim nalezljivim bolezni. Temeljito so bile razkužene in očiščene mrčesa javne naprave, azili, kaznilnice, sirotišnice itd. Nemške okupacijske oblasti so dale na razpolago mnogo bencina. Oblasti so tudi poskrbeli za vjetri uvoz zdravil iz Nemčije in Italije. Bolnice in druge ustanove so dobile večje kredite. Poslovni skrb je posvetilo ministrstvo vojnim žrtvam in ljudem, ki so zaradi vojne izgubili domove. Vse siromašno prebivalstvo je dobitilo izdatne podpore. Med siromašno prebivalstvo Makedonije je bilo razdeljenih 20 milijonov drahem, za ono Krete pa 40 milijonov.

Kmečka deka in čitati iz klasikov

Francoski učenjak Taine poroča o čudnem dogodku, ki se je prijetel z neko deklo na kmetij. Dekla je težko zbolela in ko se ji je bledlo, je začela v razumljivo prisenečenje zdravnikov naenkrat citirati grške in rimske klasične v sicer v originalu. Vsi so vedeli, da ne zna deka niti čitati niti pisati, kaj šele, da bi bila kdaj študirala klasike. Po okrevanju so ji rekli, naj ponovi citate iz grških in rimskeh klasikov, toda dekla jih je samo debelo gledala, ker sploh ni vedela, kaj hoče imeti od nje. Pozneje se je izkazalo, da se je kot otrok mudila nekaj dni pri svojem stricu, zato učenem možu, ki je nekoga dne po obedu glasno deklamiral odlomke Platonovih in Ovidijovih del. In otroku je ostalo nekaj teh odlomkov v spominu.

Pomanjkanje premoga v Južni Afriki

V južni Afriki vedno bolj prizadajuje premoga, ker ni prevzočen sredstev. Zato preživlja južnoafriška industrija težke rase. V južnem delu Tanganyike se ležišča premoga, ki jih dojšte sploh niso izkorisčali, ker so ti premogovniki težko dostopovali. Zdaj bodo po začeli: tudi tu premog kopati. Na posvetovanju v Nairobi je bilo sklenjeno zgraditi železniško progno do jugovzhodnega brzga jezera Tanganyika.

Spoščno čiščenje v Varšavi

V Varšavi so nemške okupacijske oblasti odredile spoščno čiščenje. Pod vodstvom nemškega uradnega zdravnika je mestni zdravstveni urad nadzoroval vse delo. Med siromašno prebivalstvo so razdelili nad 20.000 kg čistilnih sredstev. Poleg tega so vsak dan očistili usi 3000 prebivalcev in desinficirali njihova stanovanja. Oblasti so poskrbeli tudi za izpraznitve kletnih in drugih za bivanje neprizornih stanovanj ter premestitev stanovanj v njih drugam. To je bilo potrebno, da se preprečijo razne nalezljive bolezni.

Predstavitev življenjskega uspeha

— S takim glasom boste lahko prepotovali ves svet, — pravi ravnatelj opere mladih pevkov, ki mu je zapela nekaj arja.

— Zakaj?

— Ker vas ne bodo zadrževali v nobeni operi.

Predstavitev življenjskega uspeha

— Takrat ste bili torej osmiljeni, da ste ukradli dragocen brižljiv nakit. Ali ste dokazali svojo nedolžnost?

— Pa se kako! Saj brižljivi sploh niso bili pristni.

Vse slike v galeriji bi bile lahko predloge za

krasne kostume, — je starca nadaljevala, — posebno pa tista, ki kaže mlado gospo v beli oblaiki in s klobukom na komolcu. Vprašujem se, zakaj gospod Winter ne prirede plesa v slogu kake zgodovinske do